

LUNDAGENEALOGEN

MEDLEMSBLAD FÖR
LUNDS SLÄKTFORSKARFÖRENING

Nr 2 2016

Innehåll

Styrelsen m.m.

Reflektioner

Svedala Sockerbruk: Studenter som strejkbrytare

Nytan av föreningsliv och släktforskarvänner

Pehr Olsson 1632 - 1690

Släktforskningens dag

Bohm från Brasilien i fädernas stad efter 126 år

Petrus Annaeus – lundapågen

som drömde om Amerika 1728

Program för hösten 2016

Bilagor (endast till medlemmar)

Medlemslista

Våra medlemsarrangemang och kopiering av vårt medlemsblad "Lundagenealogen" sker i samarbete med Sensus Studieförbund.

sensus
STUDIEFÖRBUND

Lunds Släktforskarförening LSF

Org.nr: 802420-3997

E-post: info@lundsslaktforskarforening.se

Hemsida www.lundsslaktforskarforening.se

c/o Kerstin Olsson, Warholms väg 8C 224 65 Lund

Ansvarig utgivare för "Lundagenealogen": Ordförande Kerstin Olsson

Medlemsavgiften är 160 kr/år och sätts in på pg. 498 47 45-2.
makar/samboende betalar 210: - kr tillsammans!
samt 200: - för enskild medlem bosatt utomlands.

Styrelse:

Ordförande: Kerstin Olsson, 046-211 31 02

e-post: kirra.olsson@gmail.com

Sekreterare: Margareta Wickström

e-post: margaretaie.wickstrom@gmail.com

Kassör: Lars-Åke Sellberg

e-post: la.sellberg@gmail.com

Eva von Rosen

e-post: ev_rosen@hotmail.com

Anders Lindberg

e-post: aelindberg2004@yahoo.se

Rolf Carlsson

e-post: rolf@litorinadalen.se

Ingemar Åkesson

e-post: ingemar.046143250@gmail.com

Per-Arne Nilsson

e-post: perarne.ni@telia.com

Kerstin Skog

e-post: k.skog@comhem.se

Revisorer: Stig Aronsson, 040-12 97 25 (sammankallande),
Göran Blanck 046-13 46 66, Rolf Nilsson som revisorssuppleant.

Valberedning: Gösta Gansmark (sammankallande) och Bo Kristensson

Föreningen, som hade 162 st medlemmar vid utgången av år 2015, är ansluten till
Skånes Släktforskarförbund och Sveriges Släktforskarförbund

Reflektioner

Vid ett av besöken på vår expedition på ACS roade jag mig med att räkna ut hur många Lundagenealogen det blivit under alla utgivningsår. (Kunde gjort det snabbare på hemsidan men det är roligt att bläddra i tidningar.) År 1989 delade man ut två medlemsblad, som man kallade för Medlemsblad för Lunds Genealogiska förening. Året därpå bytte man namnet till Lundagenealogen och räknar jag rätt så skall detta nummer vara nummer 56. Under åren har det alltså blivit en ansevärd mängd artiklar ifrån huvudsak släktforskare. Gå in på vår hemsida och klicka er fram till Lundagenealogen. Där finns en lista på innehållet i samtliga medlemsblad och mycket kan än idag vara intressant och trevlig läsning inte minst för våra nya forskare.

I förra numret gav jag förslag om att vi skulle tillsammans arbeta med projektet "Namn åt de döda". Allt för att göra ett registreringsarbete så trivsamt som möjligt. Marianne Olofsson nappade på förslaget och vi har under våren träffats på ACS och färdigställt Lunds landsförsamling och Vollsjö 1860-1900. Förhoppningsvis kan vi arbeta vidare med projektet under hösten. Även Göran Blanck har anmält sitt intresse. Gå gärna in på Rötters hemsida och läs vidare om projektet. "Namn åt de döda" är ett projekt som passar ypperligt även för den som vill arbeta ensam på sin kammare.

Den 2 april i år höll Skånes Genealogiska förbund sin årsstämma på gamla regementet i Ystad. Mötet var väl förberett och en del viktiga beslut togs under lugna former. Från Lunds släktforskarförening var vi sex ombud, som tillsammans med det övriga auditoriumet röstade fram ett namnbyte. Skånes Genealogiska förbund (SGF) heter numera Skånes Släktforskarförbund (SkSF).

Förbundet fick också en ny ordförande, Hans Göran Nilsson. Som medlemsförening hoppas vi nu på ett mera aktivt och inspirerande förbund.

Vår förening är kanske den medlemsförening som har tätast kontakter med SkSF eftersom vi har den förmånen att använda oss av deras expedition på ACS. Eftersom vi saknar egen lokal ser vi detta som en stor förmån och hoppas att samarbetet skall få fortsätta även framöver. Även DisSyd är delaktig i lokalen och hyran är att SkSF och DisSyd skall ansvara för bemanningen av "Jourhavande släktforskare" på ACS. För närvarande arbetar sju släktforskare i denna verksamhet varav fem är medlemmar i Lundaföreningen. Starkt gjort av en till medlemsantalet liten förening.

Höstens program hittar ni som vanligt på sista sidan. Elisabeth Reuterswärd startar upp med ett lundainspirerat föredrag. Två av programpunkterna sker på Arkivcentrum Syd. Det är som vanligt Arkivens dag men vi har också inlett ett samarbete med Skånes Hembygdsförbund, som har sin Skånska bokmässa i samma lokaler. Årets sista programpunkt är en medlemskväll där vi hoppas ni skall knyta bra kontakter med hjälp av släktforskningen.

Till sist vill jag berätta att jag inte kommer att ställa upp som kandidat för ordförandeposten vid nästa årsmöte. Det är ålder och ohälsa, som grundar sig på detta beslut. I våras meddelade jag vår valberedning beslutet och jag önskar dem lycka och välgång i deras arbete.

Väl mött i höst hälsar

Kerstin Olsson, ordf.

Svedala Sockerbruk: Studenter som strejkbrytare

1898, 31 oktober.

Mitt i betkampanjen vill arbetarna ha högre lön och begär svar från disponenten inom 24 timmar. Dock vill ledningen ha ytterligare ett dygn på sig att tänka över saken. Nej, säger arbetarna, beger sig av från fabriken, med maskinerna igång. "Saften i maskinrören fördärfvades, och maskinerna själfva utsattes för allvarsam fara. Alla pannor voro fulla med sockersaft så att tjänstemän och kontrollörer måste söka rädda, hvad räddas kunde. Några blefvo eldare, andra körde kol och kalk, och med detta arbete fortsattes alltjämt. Sockersaft, värd omkring 6,000 kr., gick förlorad. Återstoden, som ansågs kunna räddas, var värd minst 10,000 kr."

Sedan hände det en del, med "epicentrum" i Lund. "Men kl. 12 natten till i lördags väcktes fabriksdisponenten Westrup, som är bosatt i Lund, af ett antal studenter, hvilka varit tillsammans under aftonens lopp och då dryftat det oeffterrättliga sätt, hvarpå arbetarne betett sig. De anmälde sig som frivilliga arbetare, och disponenten antog med tacksamhet deras anbud. I lördags reste de med tåget till Svedala och gingo genast upp i fabriken, oaktadt de på vågen motades af strejkande arbetare, som varnade dem för att söka arbete därstädes".

(Citaten ovan från Tidning för Venersborgs stad och län 1898-11-10).

Vi får nu veta mer om all uppståndelse detta strejkbryteri ställde till med i Lund, nyssnämnda tidning fortsätter 14 november att rapportera:

"I torsdags afton uppstodo i Lund nya oroligheter af synnerlig våldsamt beskaffenhet. Vid Trelleborgstågets ankomst till Lund hade vid stationen infunnit sig stadens borgmästare, åtföljd af poliskåren. Vid stationen hade nämligen samlats en till 2- till 3,000 personer uppgående folkmängd. Inga studenter anlände emellertid. Borgmästaren uppmanade folkhopen att skingra sig men utan resultat. Han gaf då order till den i ridhuset liggande husarpatrullen - 25 man af Kronprinsens husarer under befäl af löjtnant Maule - att rycka ut. Denna anlände genast och gjorde chock på folkhopen, men mottogs då af en förfärlig stenkastning. Befälhafvaren kommenderade genast dragna sablar och samtidigt drog polisen blankt. Folkhopen svarade med stenkastning, hvarunder två konstaplar sårades rätt svårt och flere i folkmassan sårades.

Ett starkt tumult uppstod och fortgick en timmes tid, innan Bantorget blef rensadt och massan skingrad. Ännu vid 12-tiden pågingo små skärmytslingar mellan husarer och polisen samt folkhopen, hvarvid såväl poliser som studenter sårades. Åtskilliga häktningar gjordes på aftonen och flere väntades i fredags.

På lördagen ämnade öfver 100 studenter utresa till Svedala för att arbeta vid bruket.

Senare meddelas: Under arbetet med att rensa gatorna förekom en mängd sammanstötningar mellan ordningsmakten och folkhoparne. Därvid erhöles två poliskonstaplar, Larsson och Wall, allvarsamma sår i hufvudet och en järnarbetare vid namn Holmberg fördes till lasarettet, efter att ha fått ett sabelhugg i hufvudet och ett i armen.

Sedan gatorna med mycken möda blifvit rensade, rusade hopen under fortfarande larm, hvilket var så intensivt att det kunde höras per telefon (!) från ett kontor i Lund till ett annat i Malmö, genom Gråbrödragatan ut på Stortorget. Efter midnatt började dock hoparne att skingras och lugn inträdde. Fem orosstiftare ha blifvit anhållna.

Om onsdagens oroligheter meddelar nu Lunds Dagblad utförligt: Långt innan Trelleborgståget, något försenadt, inkom strax efter kl. 10 på aftonen, var minst ett tusental människor samlade utanför stationsområdet. Å själfva perrongen - dit plattformsbiljetter mot vanligheten såldes - hade däremot endast ett hundratal personer, till större del studenter, beredt sig tillträde. Bland mängden märktes stadens t.f. borgmästare, rådman Brink och poliskommissarien, stadsfiskal Strandberg. Sex poliser hade beordrats till platsen och fattat posto utanför järnvägsstationen, där folkmassan trängde på. Då tåget, med hvilket jämväl bolagets verkställande direktör, konsul Westrup, medföljde, framkommit, banade sig de till ett antal af bortåt 30 uppgående från Svedala hemlända studenterna, eskorterade af sina kamrater med Westrup, t.f. borgmästaren och stadsfiskalen i spetsen, väg ut genom vestibulen. En infernalisk hvisselkonsert, interfolierad af skrån, mötte de hemvändande. Hela skaran följde efter framåt Klostergatan, som blef svart af folk. Det hela inskränkte sig emellertid ännu hufvudsakligen till demonstrativa skrån och hvisslingar. Men en och annan sten sten började redan hagla som förspel till hvad som komma skulle och t.f. borgmästaren råkades i vänstra kinden af en sten, som förorsakade blodvite.

Vägen togs förbi domkyrkan och tvärs öfver Lundagård. Här, under skydd af mörkret, tilltog oväsendet, som kulminerade utanför Akademiska föreningens hufvudingång, dit de förföljde togo sin tillflykt. Det hela artade sig till ett ordentligt upplopp och de demonstrerande, som till öfvervägande antal torde böra inkorporeras under ligapojkarnas klass, öfvergingo till handgripligheter. Slag och

sparkar utdelades rikligt och ett par studenter förlorade under tumultet sina hufvudbonader. De första studenterna hade knappast hunnit in i stora vestibulen dels genom den öppna dörren och dels genom fönstren, å hvilka ett par rutor krossades. Så vidt vår reporter, som hela tiden var "i elden", kunde observera, blef lyckligtvis ingen härvid skadad af projektilerna eller glasskärfvorna. Då det artade sig till ett formligt belägrings-tillstånd och ingen åtgärd från polismyndighetens sida vidtogs - t.f. borgmästaren hade aflägsnat sig för att å lasarettet få sitt sår vårdadt - begaf sig konsul Westrup ned bland folkhopen, som nu tycktes ha lugnat sig någorlunda. På sitt humana och vinnande sätt sökte han bringa demonstranterna till besinning.

Han redogjorde i korthet för lönekonflikten vid Svedela och betonade att han och styrelsen gjort, hvad i deras förmåga stätt, för att tillmötesgå de strejkande arbetarnes kraf. Då jämte åtskilliga glåpord och invändningar äfven flera interpellationer i sak riktades till honom, bad han med förekommande vänlighet dem, som önskade upplysningar, välkomna till sig. Nu vore tid och plats ej lämpliga. Till sist bad han bevekande att skaran, som uppgick till flere hundratal, måtte skingra sig. Stadsfiskalen, som höll sig bredvid honom, gjorde också ett par svaga försök att få massan skingrad. Emellertid hade t.f. borgmästaren under tiden återkommit till platsen och ditbeordrat polisförstärkning. Studenterna drogo sig på hans tillsägelse in i Föreningen. Som ett bevis på ligapojkarnes fega råhet kan antecknas, att konsul Westrup, strax efter det han fått de kringstående demonstranternas löfte att de skulle aflägsna sig, då han en stund dröjde kvar å stora trappan, träffades af en sten. Strax efter kl. 11 intonerades en ny hvissel- och tjutkonsert utanför Föreningen. Borgmästaren och stadsfiskalen lyckades dock med polisstyrkans tillhjälp förmå folkhoparna att draga sig tillbaka, och om en stund såg man blott spridda grupper på Tegnérplatsen, Lundagård och tillstötande gator. En och annan hvissling ljud genom det afstannade sorlet.

Lugn efter ovädret i Lund inträdde med gårdagen, skrifver Sk. Aftbl. för i lördags. För att förebygga gatuskandalernas upprepande hade ordningsmakten med berömvärd nit vidtagit omfattande åtgärder, och hela polisstyrkan under t.f. borgmästarens befäl var största delen af natten i tienstgöring. Alla bolagskrogarna stängdes kl. 6. Husegarne uppmanades att från kl. 9 på aftonen hålla sina porta stängda. Vid jernvägsstationen hade den anordning vidtagits, att tillträde till bangården ej lemnades andra än innehafvare af biljetter för afresa. Som igår omtalades, lät magistraten på offentliga platser uppspika upprorslagen samt uppmanade stadens invånare att icke efter mörkrets inbrott skocka sig samman, vid äfventyr att som orosstiftare behandlas.

På aftonen anslogs å knutarne följande "Upprop till Lunds organiserade arbetare": Med anledning af de under senaste dagarna timade sorgliga gatuuppträderna och hvilka i går afton urartade till fullständigt upplopp, under hvilket många oförvitliga arbetare fullständigt oförskyldt blefvo mer eller mindre sårade, och då den egentliga första orsaken till oroligheterna, nemligen

strejkbryteriarbetet i Svedala af studenter från Lund, nu är undanröjd, så vill undertecknad styrelse härmed till Lunds organiserade arbetare ställa en allvarlig och energisk uppfordran att i afton icke gå ut i staden för att såsom åskådare bidra till ökande af en folkmassa, inom hvilken orosstiftare mera fritt kunna drifva sitt spel till stort förfång för organisationen. Och i detta kritiska ögonblick, då tiden icke tillåter oss att närmare utveckla våra skäl för denna vädjan, vilja vi dock hoppas att Lunds organiserade arbetare skola visa sig situationen vuxne genom sträng disciplin och därför ställa sig denna vädjan till efterrättelse. Det är det enda medlet till lugnets snara återställande och bevarande af organisationens anseende.

Allt detta hade äntligen ingifvit ligapojkarna respekt och följd blef, att den förgångna natten var den af de lugnaste Lunda-bornas uppleft".

Digitliserade svenska dagstidningar:
<http://magasin.kb.se/searchinterface/>

Sammanställt av Bo Nordenfors.

Fotot har vi fått ifrån
Föreningen Svedala-Barabygden

Nyttan av föreningsliv och släktforskarvänner.

Tänk om de som enbart sitter vid sin dator och släktforskar kunde förstå vilken nytta man har av att vara föreningsaktiv och ha skaffat sig kunniga släktforskarvänner. Efter trettiofem års forskande trodde man att alla kanaler var utnyttjade, men nej. Jag och maken har under de senaste åren hållit på med sammanställning av släktböcker till våra barnbarn, vilket resulterat i att vi även forskat i våra svärsöners släkter. Texten hade vi klar, det var bara en del bilder som saknades. Vi tog kontakt med ena dotterns svärföräldrar, som tyvärr hade väldigt sparsamt med bilder och kunde inte hjälpa oss mer. Några dagar senare kom ett mail. Svärfadern hade tagit kontakt med en kusin, som roat sig med att samla gamla foton och dokument från slakten. Denne kusin hade bland annat noteringar från en mosters anteckningsbok, där hon skrivit ner att hennes morbror emigrerat till Amerika och avlidit den 14 december. MEN VILKET ÅR? Vad göra? Vi hade hans namn och födelsedata, men inget i övrigt. Tyvärr har jag ingen större erfarenhet av emigrantforskning (jag har koll på "mina" emigranter).

-Men då frågar man Bo Nordenfors, släktforskarvän och föreningsmedlem, med erfarenhet av emigrantfrågor. Senare samma kväll kom ett antal mail från honom, med uppgifter från olika databaser i USA, där dödsåret kunde fastslås. Dessutom hade någon lagt ut en del om hans familj på Ancestry.

Full av entusiasm ringde jag svärsonen, samt vidarebefordrade e-posten från Bo. Dottern och svärsonen kunde sedan via Facebook få kontakt med den person som lagt ut materialet och därefter rullade det bara på.

Det var den emigrerade "morbrodern" Ernsts barnbarns barn, som lagt ut uppgifterna, en fyrmänning med vår svärson. Kontakten har lett till en febril verksamhet på båda sidor Atlanten, med sammanställningar över den gemensamma slakten.

Kanske hade man med mer ingående forskning längre fram kommit att få kontakt med amerikaslakten, men tack vare min nyfikenhet och Bos kunnande har kontakten etablerats nu. Och vem vet, kanske blir det släkträff framöver.

Tack Bo för denna trevliga resa, som gett ytterligare färg på forskningen.
Berit Aronsson.

Pehr Olsson 1632-1690

1686 års riksdag

Låt oss förflytta oss 330 år tillbaka i tiden. Konungens budbärare (egentligen landshövdingen i Kalmars budbärare) har nått fram till Gladhammars by (15 km sydväst om Västervik) med kallelse till 1686 års riksdag. Han stiger av sin häst och kliver ut på en åker för att fråga en plöjande man var Pehr Olsson kan träffas. Han får genast svar: ”*Pehr Olsson, de e ja de!*” Han måste inte ha sett särdeles presentabel ut, för den kunglige lakejen blev alldeles paff, när han hörde att den lerige mannen bakom plojen var herredagskarlen (= riksdagsmannen) Pehr Olsson.

Det finns en historia som visar Pehr Olssons förakt för fjäsk i klädväg. När han kom till Stockholm som talman för Bondeståndet, tyckte kungen (Karl XI) att han var lite torftigt klädd och att han behövde snyggas upp. Han skänkte honom därför ett fint vävt sammetstyg från utlandet. Men när kungen upptäckte att han fortfarande uppträdde i sin gamla vadmalsjacka antydde han att det varit hans mening att kostymtyget skulle användas. Pehr Olsson knäppte då upp jackan – och se det fina tyget satt som foder! Vid kungens frågande blick, skyndade sig Pehr Olsson att försäkra, att tyget var en kär gåva och att det man har kärt bär man närmast hjärtat.

Det var 705 riksdagsmän (eller herredagskarlar) som kom till Stockholm i början av september 1686. Sverige hade då 4 stånd, adel, präster, borgare och bönder. Bondeståndets talman blev Pehr Olsson (eller Peder Olufsson som hans officiella namn var). Han hade då varit riksdagsman sedan 1677 och suttit ting i Gladhammar sedan 1679. Den 14 september klockan halv sju på morgonen bänkade sig bönderna i rikssalen och därefter infann sig de övriga stånden som först hade bevistat gudstjänsten i Storkyrkan. Till sist kom även konungen, iklädd ”*en härlig gyllenduksrock*” och med ”*hatteband, spännet, svärd, gehäng, skospännen glittrande av fullsätte demanter*”. Han besteg tronen ”*av gulit silver med itt hyende av silver duk*”.

Häriifrån blickade han ner på sitt trogna folk och avlyssnade hälsningstalen av talmännen i tur och ordning. När det var bondeståndets tur, klev en ”*gråskäggiot bonde med grå vadmalskläder*” fram och gjorde ”*sin complement med få ord*”. Därefter steg lantmarskalken och talmännen fram i tur och ordning, ”*bockandes sig 3 resor innan de steg upp till konungen och tog honom i hand. Bonden var ock så demudig (underdånig) att han klappade på kongens skoo*”.

Så kunde riksdagsarbetet börja. Varje stånd hade sin samlingslokal och de omkring 175 bönderna – representanter för ”*Sveriges menige allmoge*” - överlade i ”*Vår Frus gamla*” gillestuga, där de grupperades landskapsvis. Varje morgon och kväll förrättades morgon- resp aftonbön av Pehr Olsson, som även själv tog upp psalmen. Överläggningarna gick inte alltid i fridens tecken utan även bullersamma uppträden kunde förekomma. Ibland var medlingen rätt svår, som när finnarna råkade i luven på varandra, de ”*som ej kunde ett ord svenska*”. Pehr Olssons viktigaste uppgift var att företräda ståndsbröderna inför regeringen och i utskottskonferenser med andra stånd. Den sammanhållande kraften vid (de formlösa) sammanträdena var sekreteraren, som dirigerade förhandlingarna efter förmåga. Huvudsakligen inskränkte sig arbetet i bondeståndet till diskussion om de **önskemål** som framställdes av enskilda bönder. Om dessa vann ståndets gillande, kallades de ”*allmogens allmänna besvär*” och överlämnades till kansliet, eller i enstaka fall direkt till konungen. Som exempel på dessa önskemål antogs följande:

”*Att smålänningarna måtte få, oförment av städerna, föra sina oxar vart de ville.*”

Huvudintresset vid riksdagen knöts till det sekreta utskottet – ”*det mäktigaste utskott, som förekommit i den svenska riksdagens historia*” då det i viktiga frågor hade beslutanderätt.

Denna riksdag bestod utskottet av 72 delegater, adeln hade 29, varav 16 landshövdingar, prästerna 23 och borgarna 20 delegater. **Bönderna hade alltså ingen representant i utskottet!** Enligt gammal sed fick bondeståndets talman och representanter lyssna på framställningar och delta i överläggningar ”stående på golvet”. Just till denna riksdag ändrades detta så att de fick ”intaga plats på sekreta utskottets nedersta bänkar” men denna nyförvärvade bekvämlighet lär ha utlöst gäspningar och god sömn.

Höjdpunkten i de animerade bataljerna mellan bondeståndet och sekreta utskottet uppstod gällande bevillningen (beskattningen). Pehr Olsson förebråddes av utskottet för att han inte förmått ena bönderna om att godkänna en ökad bevillning

Då sändes ett utskott av adel, präster och borgare till bönderna för att framföra ”i vilken nödställd belägenhet riket befann sig” men de kunde inte göra sig hörda! Till slut bearbetades varje landskaps riksdagsman särskilt och bönderna samtyckte till den fyrdubbla bevillningen. Men däremot avslog de all beskattning på brännvinet och detta beslut anmälde de genom sina utskickade muntligen tör konungen. Tack vare denna personliga uppvaktning slapp bönderna brännvinsskatten som hängde så hotande nära. De tre övriga stånden hade nämligen godtagit den. I början av november, således efter knappa två månader, var riksdagen – eller herredagen – färdig med sitt arbete. Den 9 november skedde den högtidliga avslutningen, även nu i närvaro av konungen.

Pehr Olsson var min farmors mormors morfars farmors far.

Bibbi Björklund

Pehr Olsson

Efter ett stick ur den Wadströmska samlingen på Norrköpings museum

Karl XI

Utdrag ur Kantor Iwan Holmdahls, Gladhammar, artikel ”Pehr Olsson och Bondeståndet vid 1686 års riksdag” i Norrköpings Tidningar (troligen på 1940-talet)

Släktforskningens dag i samarbete med Lunds stadsbibliotek

Ett tiotal medlemmar från Lunds släktforskarförening kom i god tid till Stadsbiblioteket och var väl förberedda att visa intresserade Lundabor hur man letar efter sina rötter. Med hjälp av en skärmutställning kunde man bl.a. visa äldre kartor över Lund samt informera om LSF:s verksamhet och naturligtvis passade man på att försöka värva nya medlemmar. Vår kontaktperson på biblioteket, Helene Berntsson Holmström, såg till att det fanns ett bord med bibliotekets böcker, som passade till dagens arrangemang. Det var välbesökt och många studerade och lånade släktforskarlitteratur.

Solveig Fagerlund från Landsarkivet i Lund, som där i huvudsak arbetar med DDSS, höll ett uppskattat föredrag för fullsatt publik. Projektet är stort och arbetet med DDSS (Demografisk Databas Södra Sverige) har kommit långt men är ännu inte färdigt. Solveig berättade på ett fängslande sätt om olika sätt att söka i denna databas. Man kan söka på yrke, faddrar och sjukdomar som ledde till döden för att nämna några exempel. Ingångsalternativen är många och du har gratis tillgång till denna databas.

Vid olika bord satt representanter från föreningen. En skylt på varje bord visade vilken typ av släktforskarprogram som visades. Undertecknad arbetar med Disgen och fick många frågor om detta men även om mycket annat. En Lundadam på 85 år var nybörjare och nybliven ägare till en dator. Hon undrade om sin tyska farmor. Henne hade jag velat lyssna på länge och hjälpa. Ett par boende utanför Sveriges gränser och endast hemma för ett kort besök ville få tips om att forska från utlandet. En dam vars farmor rest till Norge från Värmland för att föda sitt barn ville veta hur man kan leta. Ja, frågorna var många och som alltid var det roligt att kunna dela med sig. Arkiv Digital har kommit med "Sveriges befolkning 1950". En bra nyhet, som användes en hel del.

På mitt bord hade jag lagt ut ett antal privata exemplar av SLÄKT Historiskt Forum att bläddra i. Dessa gav upphov till flera bra frågor och diskussioner. Sittplatserna runt bordet var många och användes väl. Stämningen var mycket positiv och dagen var välbesökt. Det var en dag som gav!

Ingrid Elmersson

Layout: Redaktionen för Lundagenealogen

Foto: Lennart Larsson, Skånska Dagbladet, som även gett tillstånd att fotona får användas i ovanstående artikel.

Bohm från Brasilien i fädernas stad efter 126 år

Svensk utvandring till Brasilien är ganska bortglömd men gjorde sig i högsta grad påmind i början av juni, då ett sällskap på 14 personer besökte Lund. Det handlar om repslagare, en stor fabrik i Lund och om en man, som 1845 slog sig ned i vår stad. Hans ättlingar, varav enbart några få varit utomlands, hade länge sparat till det som de ansåg som sitt livs resa. Den skulle även föra dem till vår huvudstad och till vår nordligaste stad.

Genom släktforskningen får man ibland nya och trevliga kontakter. En sådan kontakt ringde mig i våras och undrade om jag kunde hjälpa till med litet forskning kring en familj Bohm i Lund, som varit med och startat en bindgarnsfabrik. En manlig Bohm hade 1890 med hustru och barn emigrerat till Brasilien, och nu väntades en stor delegation efter alla dessa år komma till Sverige. Det var roligt att ta uppdraget, som dels gick ut på att hitta en del anor, dels helst kartlägga nu levande personer i Sverige, som hörde till Bohm-släkten.

Det var en hel del svenskar som 1890 och 1891 for till Brasilien. Det finns en uppgift om så många som 4.000. Helst önskade staten jordbruksarbetare, som skulle röja mark i djungeln, men det kom en brokig blandning, där många aldrig sett en spade eller en hacka. Man fick själv betala resan till Hamburg, men därifrån till det förlovade landet betalade den brasilianska staten biljetten och erbjöd jordlotter till förmånligt pris. Väl i Brasilien fick många det svårt och gick under, en del återvände hem men några drog vidare till regnskogens Argentina och lade grunden till Villa Svea, numera Oberá i Misiones. Här bor åtskilliga svenskättlingar. I delstaten Rio Grande do Sul, Brasilien, finns också en del kvar, som kan åberopa svenska rötter. Gunvor Flodell och hennes make Sven Arne har under många år rest i Argentina och Brasilien och kartlagt allt som har med den bortglömda emigrationen att göra. De har själva bott och arbetat i Oberá i många år, Gunvor som lärare och hennes man som präst. Svenska språket och våra seder är till stor del ett minne blott men det finns undantag. Ett sådant är Vilma Bohm Tasca, lärare i historia och bosatt i Rio Grande do Sul. Hon värnar om svenska traditioner och har ett litet svenskt museum. Hon besökte Sverige 2008, dock utan att tänga Lund.

6 juni anlände Vilma Bohm Tasca till Lund med tretton släktingar i släptåg. Guidning, logi med mera sköttes av Jörgen Hansson, Lund, som är med i en svensk-brasiliansk vänförening, Lunds kommun tog emot sällskapet i Knutssalen på rådhuset, där kommunfullmäktiges ordförande, Lennart Prytz, informerade om staden i nu- och dåtid. Jörgen Hansson berättade om Svenska Bindgarnsfabriken, grundad av Ludwig Bohm, därefter fick undertecknad prata om släkten Bohm. Besök gjordes vid St. Södergatan 39, där kontorshuset från fabrikstiden ännu står kvar.

Anfadern Bohms grav besågs och i det pressade programmet märktes även besök i Domkyrkan och på Kulturen.

Kommunen gav lunch för gästerna. Resan fortsattes sedan till Stockholm och Kiruna, allt under överinseende av paret Flodell och vänföreningen Amigos des Misiones.

Det var Ludwig Bohm, f. 1813 i Bremen, som 1845 kom till Lund med familj, startade repslugeri och så småningom kom hans verksamhet att utvidgas till fabrik. 1889 fick den namnet AB Svenska Bindgarnsfabriken och var på sin tid en stor arbetsgivare i staden, den låg nere i "Nöden", numera kv. Repslagaren. Bostadsrättsföreningen Bindgarnet ligger i kvarteret idag. Fabriken brann ner 1946 och då flyttades produktionen till företagets fabrik i Limhamn. Det lär ha varit ungefär 150 anställda i Lund runt förra sekelskiftet, många av dem kvinnor, som då bodde just i "Nöden".

Ludwig Bohm hade efter att ha kommit till Sverige en tid arbetat som repslugaregesäll i Malmö. Där träffade han sin blivande hustru, Sophie Jäger. Hon var styvdotter till repslugarmästaren Johan Chr. Jörgensen (1804 – 1850) och hans hustru Petronella Jaeger.

I Ludwigs äktenskap föddes en hel del barn, sju av dem levde till vuxen ålder. Herman Bohm, f. 1854 i Lund var den som tog över företaget efter fadern. Carl Oscar, f. 1848 i Lund, var den som emigrerade 1890 till Brasilien. Han var repslugare till yrket och drev rörelse i det nya landet. Han avled 1899. Det är hans ättlingar som 2016 besöker Sverige. Carl Oscar med hustru Marie Christine Bertelsen (1844 – 1929) hade före emigrationen en del år bott i Saritslöv vid Skurup, men sista anhalten i Sverige var Skillinge i Östra Hoby socken. Ludwigs dotter Wilhelmina Petronella for till USA och bildade familj där. En syster till henne, Fredrika Dorothea, reste till Tyskland 1868 men ligger begravd nära fadern på Norra Kyrkogården. Men visst finns det än idag ättlingar till Ludwig i vårt land! En av dessa slöt upp i Lund, andra skulle komma till Stockholm och den planerade festen där.

Det har varit givande och intressant att ta del av allt detta, viss forskning fick jag göra i tyska och danska källor. Det som gällde Tyskland fanns på bland annat www.geni.com och som alltid får man ta uppgifter av den arten med en nypa salt.

Bo Nordenfors.

Personakt

Ludwig Bohm

Repslagerimästare, bindgarnsfabriksägare. Blev 84 år.

Far Johann Ludwig Bohm. Född 1768 Ahrendsee, Germany [1]. Död 1840-05-08 Vegesack, Bremen, [1].

Mor Anna Dorothea Chantelaux. Född 1788-09-06 Rekum, Germany [1]. Död 1841-02-14 Vegesack, Bremen, [1].

Född 1813-02-09 I Bremen, Tyskland.

Konfirmerad 1828 Tyskland [3].
Vegesack beim Bremen.

Bosatt 1839, 1845 Lund (4)

Död 1897-11-05 Lund, M Dödsorsak: apoplexia cerebri [5].

Äktenskap med Sophia Jaeger

Maka Sophia Jaeger. Född 1814-11-27 Malmö, M [6]. Död 1873-12-31 Lund, M [7].

Vigsel 1841-09-18 Malmö Sankt Petri, M [8].

Dotter Fredrica Dorothea Bohm. Född 1842-03-04 Sankt Petri, Malmö, M [9]. Begravd i Lund.

Son Johan Ludvig Bohm. Född 1843-11-21 Sankt Petri, Malmö, M [10].

Dotter Wilhelmina Petronella Bohm. Född 1845-12-17 Lund, M [11].

Son Carl Oscar Ferdinand Bohm. Född 1848-10-11 Lund, M [12]. Död 1899-12-10 Brazil [13].

Dotter Sophia Charlotta Bohm. Född 1851-04-28 Lund, M [14]. Död 1907-11-09 Sankt Petri, Malmö, M [15].

Son Herman Fredrik Bohm. Född 1854-12-20 Lund, M [16]. Död 1937-10-03 Johannes, Stockholm, A [15].

Son Wilhelm Edvard Bohm. Född 1858-06-26 Lund, M [17]. Död 1949-10-22 Lidingö, A [15].

Källor

[1] <http://www.online-ofb.de/famreport.php?ofb=vegesack&ID=I453&nachname=BOHM&lang=se>

[2] Lund AI:88 pg 136

[3] Certificate of confirmation

[4] Malmö Caroli AI:15 (1835-1844) Bild 274 / sid 269

[5] Lunds domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Död- och begravningsböcker, SE/LLA/13254/F I/8 (1895-1901), bildid: 00106276_0009

[6] Malmö Caroli CI:9 pg 25

[7] Lunds domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Död- och begravningsböcker, SE/LLA/13254/F I/5 (1862-1877), bildid: 00106273_002

[8] Malmö Sankt Petri EI:3 (1780-1847) Bild 1910 / sid 371

[9] Malmö S:t Petri kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker. Huvudserie, SE/MSA/00619/C I/6 (1824-1849), bildid: C0068039_0034

- [10] Malmö S:t Petri kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker. Huvudserie, SE/MSA/00619/C I/6 (1824-1849), bildid: C0068039_00383 m
- [11] Lunds domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/LLA/13254/C I/8 (1826-1848), bildid: C0067256_00351 mi
- [12] Lunds domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Husförhörlängder, SE/LLA/13254/A I/47 (1858-1862), bildid: C0067153_00133
- [13] http://amigosdem.se/Amigos_de_Misiones/Resor.html
- [14] Lunds domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/LLA/13254/C I/11 (1848-1861), bildid: C0067257_00052 mi
- [15] Sv dödbok 6
- [16] Fr 1900
- [17] Lunds domkyrkoförsamlings kyrkoarkiv, Födelse- och dopböcker, SE/LLA/13254/C I/11 (1848-1861), bildid: C0067257_0021

Gravstenen är fotograferad av Jörgen Hansson

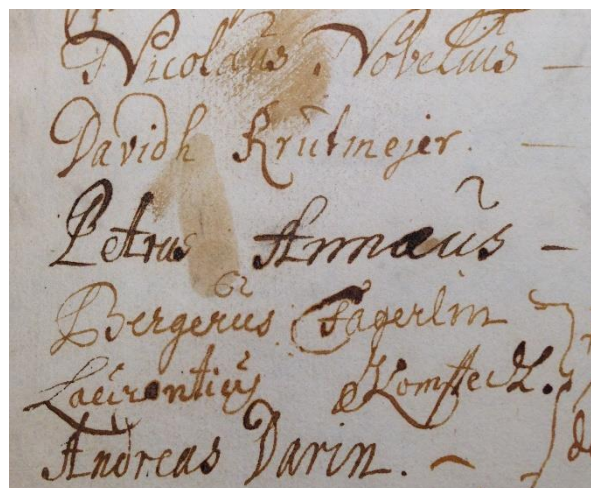
Gruppbilderna är fotograferade av Bo Nordenfors

Petrus Annæus – lundapågen som drömde om Amerika 1728

Av Markus Gunshaga

I varje släktträd finns personer som är lite extra intressanta, och som man inte kan låta bli att undersöka närmare. En sådan person i mitt eget släktträd är Petrus Annæus (1691-1750), kusin till min farfars farmors morfars farfars mor. Han kom från en utpräglad hantverkarläkt i Lund, men lyckades efter studier i hemstaden och Uppsala nå filosofie magistergraden 1719 och reste därefter utomlands. Petrus tycks ha varit en viljestark man med ambitioner som sträckte sig hela vägen över Atlanten, men tyvärr kantades hans väg genom livet av ständiga motgångar, bedrävelser och sorger.

Petrus Annæus (eller ”Per” som det står i födelseboken) föddes klockan sju på morgonen den 1 september 1691 i Lund som son till borgaren Gunnar Persson (död 1721) och dennes hustru Anna Nilsdotter (död 1714). Dopet ägde rum fem dagar senare då den lille gossen bars fram till dopfunten av domkyrkoförvaltarens hustru, medan faddrar var Christen smed på Bredgatan, Nils Nilsson, Nils Pålssons hustru Anna, Knuts hustru Karna samt Kirstina Hansdotter. Faderns ursprung är ännu okänt, men modern kom från en lundensisk borgar- och hantverkarläkt. Hennes ena bror var murmästare och den andre smed, medan hennes tre systrar var gifta med en murmästare, en skräddare samt klockardrängen vid Lunds domkyrka (se vidare Gunshaga, Markus, ”Tre borgarefamiljer i Lund: Berättelsen om tre borgare och deras familjer 1650-1730”, i *Från Lunds horisont: Lunds släktforskarförening 25 år: en jubileumsskrift*, Lund: Lunds släktforskarförening, 2008). De flesta av deras barn i sin tur stannade i borga-ståndet och ägnade sig åt hantverk, men två av dem, Petrus Annæus själv och hans kusin Christian Laureen (1700-1722) hamnade i lär-domens värld. Den sistnämnde hann dock aldrig fullfölja sina akademiska studier eftersom han lämnade jordlivet redan vid tjuogoett års ålder, lagd till den eviga vilan under golvet i Lunds dom-kyrka, men för Petrus gick det bättre.

Petrus Annæus' namnteckning 1709, ur filosofiska fakultetens studentmatrikel 1707-1762

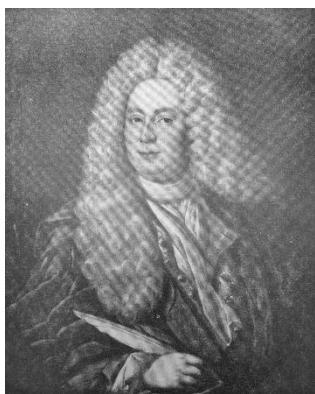
Han inskrevs som student vid Lunds universitet den 3 september 1709, och fick då plita ner sin namnteckning i filosofiska fakultetens studentmatrikel. Petrus har tryckt ganska kraftigt med pennan och handstilen är bestämd och självsäker, så det är ingen tvekan om att den nyss fyllda artonåringen visste vad han ville.

Som synes har han redan nu antagit släktnamnet Annæus – varifrån hämtade han inspirationen? Kanske från den romerske författaren Marcus Annaeus Seneca? Eller latiniserade han helt enkelt ett matronymikon av moderns förnamn, alltså att Petrus var Annas (*Annæ*) son? Vi lär aldrig få veta säkert, men den sistnämnda förklaringen antyder att Petrus hyste stor vördnad och kärlek för sin mor – något som bekräftas i den dikt han skrev och lät trycka i samband med hennes begravning i mars 1714, *Ett under Korbet suckande Gudz Barns önskelige Förlofning*. Dikten innehåller mest religiösa liknelser och formuleringar, men mot slutet finns några rader som uttrycker sonens saknad och tacksamhet till sin mor:

”Jag går med ängzlan nu tin Kropp i Jorden gömmer,
 Dock dit förtiänta Lof ey någon Tijd bortglömmet,
 Ty du en Moder war, och Moders Hierta drog
 För mig, det säger jag på Mullen din med fog.
 Haf därför största tack, haf tack, min Moder kära,
 För stora Omsorg din, du för mig welat bära,
 Haf tack för hwar den Dag, som du mig hulptit har,
 Det sidsta Afsked är jag ängzlig med tig ta'r.”

Tre månader senare hölls bouppteckningen, och tack vare denna får man inte bara en intressant inblick i Petrus Annæus’ barndomshem utan även en bild av hur ett lundensiskt hem kunde se ut för trehundra år sedan. Familjen ägde två gårdar i Lund, en huvudgård med tillhörande hage samt en mindre gård vid Bredgatan som då hyrdes av Mathis Lundgren. Den större gården bestod av en dagligstuga där man bland annat hade ett furubord, två ekstolar, två länstolar, ett gammalt hörnskåp, en järnkakelugn och en bänk under fönstret, samt en förstuga där man förvarare allt från öltunnor och bryggkar till kopparkittlar och malmgrytor. Man ägde dessutom en hel del djur – två kor, en kviga, tre grisar, tre suggor, åtta griskulingar, fyra får och fyra lamm. De båda gårdarna med lösöre värderades till 659 daler silvermynt medan skulderna uppgick till 207 daler, och när dessa betalats ärvde Petrus 45 daler silvermynt som utlades i familjens mindre gård vid Bredgatan. Antagligen var denna summa inestående under faderns livstid, men kanske fick Petrus så småningom ut ett förskott på arvet. Efter åtta års studier vid Lunds universitet lämnade han nämligen födelsestaden 1717, och begav sig till Uppsala universitet – antagligen i samband med att Johan Hermansson, som sedan 1715 varit *juris naturæ et moralium* professor i Lund blev professor skytteanus i Uppsala samma år.

Johan Hermansson (1679-1737), professor i Lund och Uppsala samt en av sin tids förnämsta latinska vältalare, var en mycket produktiv författare av akademiska avhandlingar i skilda ämnen.

Porträttet målat av J. Klopffer; ur Minnen och tidsbilder, del 1 (1926)

Den 16 maj 1717 inskrevs Petrus Annæus vid Uppsala universitet, och efter två terminers studier nådde han sitt mål i den gamla lärdomsstaden – att disputera *pro exercitio*, för övnings skull. Disputationsämnet var den grekiske filosofen och matematikern Pythagoras’ tankar om metempsykos (själens förflyttning från en kropp till en annan), och den 23 april 1718 ventilerades avhandlingen i stora hörsalen på Gustavianum i Uppsala. Detta skedde efter filosofiska fakultetens samtycke och med den nyssnämnde professorn Johan Hermansson som preses. Det är oklart vem som egentligen skrev avhandlingen, men det vanligaste förfarandet vid denna tid var att den författades av preses själv och sedan försvarades av respondenten, i detta fall Petrus Annæus.

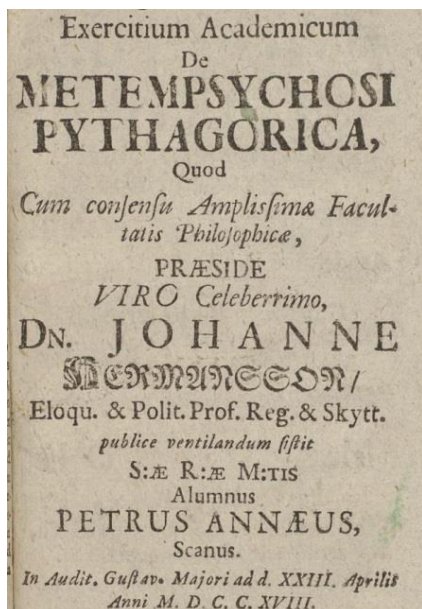
Ventileringen var offentlig och tycks ha gått utmärkt, för samma år trycktes den av boktryckaren J. H. Werner i Uppsala under titeln *Exercitium academicum de metempsychosi Pythagorica*. I förordet hyllar Petrus sina gamla lärare i Lund, dåvarande ärkebiskopen Matthias Steuchius, biskopen Jonas Linnerius samt teologie professorerna Bonde Humerus och Martin Hegardt, och tackar avslutningsvis för de förmåner han tilldelats under den tid han bott i Uppsala i samband med avhandlingen, något han lovar att hedra med ett tacksamt sinne. I samband med ventileringen skrev för övrigt studiekamraten Nils Otto Eksköld en liten dikt, *Fägne-ord til wällärde herr Petrus Annæus, då han om Metempsychosi pythagorica berömligen disputerade*, som också trycktes i avhandlingen:

”Ey lærer någon af så nedrigt sinne wara,
 Som icke hafwer lust, beröm af andra få:
 Men alla kunna ey et sådant nöye nå;
 Orsaken der til är, at de sin mödo spara.

När de sin åker ey upbruka, plöija, göda,
 Då torckar äfwen bort berömmetz gröna brådd,
 Ty åkren war ey rätt med dygdens frö besådd:
 Men den som brukar'n wäl, får ymnog frucht och gröda.

En dylik innerlig ock låflig lust har drifwit
 Ehr, Herr Annæus, at ehr åker med all flijt
 Ock möda ansa om, med hopp, at trägen nijt
 En gång bär fruckten fram, den I i dag framgifwit.

Jag menar edart Wärrck, det alla nu berömma,
 För hwilket I ock städz en fägnsam heder har
 Ibland Parnassi folck, och af de Lärdas Faar
 I wänta får den lön, som man lär aldrig glömma.”

Titelbladet till Petrus Annæus Avhandling

Hyllningsdikten till trots fick Petrus ett ganska ljummet välkomnande när han återvände till hemstaden, även om han antagligen trodde att det skulle gå bättre efter framgångarna i Uppsala – han siktade nu på att disputera för magistergraden (*pro gradu*). Den 29 juni 1719 begav han sig därför i sällskap med studenten Erasmus Trägård till filosofiska fakultetens sammanträdesrum, där de möttes av prodekanus Magnus Rydelius och professorerna Conrad Quensel och Andreas Rydelius. De båda studenterna bad om att förhöras i filosofins stycken, och sedan de uppvisat sina *specimina antegressa* (föregående kunskapsprov) godkändes deras önskemål varpå förhöret inleddes. Det ställdes många frågor på klingande latin, bland annat om romerska kejsare och Ovidius metamorfoser, och när förhöret var till ända fick de båda studenterna väldigt olika omdömen. Medan Erasmus Trägård godkändes *ob laudabiles in philosophicis profectus* (på grund av sina berömvärda framsteg inom filosofin) fick Petrus Annæus däremot en skarp varning, eftersom han bland annat haft problem med att återge Paulus' brev till Timotheus. Hela syftet med förhöret var att promoveras till magister, men nu tycktes Petrus akademiska karriär hänga på en skör tråd.

Två månader senare, den 28 augusti, samlades åter filosofiska fakultetens medlemmar för att överlägga om magisterpromotionen. Man hade nyligen fått brev från universitetskanslern som godkände att promotionen kunde ske som planerat, varpå fakulteten beslutade att den skulle äga rum i mitten av december samt att man inför högtidligheten skulle trycka ett latinskt program. Petrus Annæus' öde vilade dock fortfarande i

fakultetens händer, och den 10 december 1719 samlades professorerna för att överlägga om de kandidater som nu skulle bli magistrar. Man var särskilt tveksam till Petrus, ”med hwilken i desse dagar en efftertänkelig casus existera, om derfore något woro att observera honom angående”. Vad denna casus handlade om förtäljer dock inte fakultetens protokoll, men uppenbarligen var det så pass allvarligt att man övervägde att neka honom magistergraden. Professorerna yttrade samstämmigt att de ”wet intet om någon annan af kandidaterna något att påminna, än allenast angående Annæum, hwilken i desse weckor fådt om sig en swår frågd, så att det synes betänckeligt, om faculteten kan admittera honom till *honores academicos* denna gången, innan han får tijd att wijsa en nöyachtig *resipiscentiam* [ånger].” Fakulteten beslutade därför att uppkalla Petrus och konfrontera honom med de nyligen uppkomna hindren, och underströk att ifall de var sanna kunde de ligga i vägen för en magisterexamen. Dagens protokoll avslutades med ord och inga visor, för man betonade med största eftertryck att ”så framt han ey hädan effter med högsta flijt sig wijnlägger att afböija, och genom ett skickeligt och en magistro anständigt lefwerne förlägga och till intet göra, så må han ej förtäncka faculteten, att den lärer honom publice ihugkomma på det sätt och maner, som han ingalunda skulle önska”.

Ärendet nämns ej vidare i protokollen, och någon förklaring på Petrus Annæus ”svåra frejd” ges inte heller. Han klarade sig emellertid undan fakultetens onåd, för dagen efter förhöret promoverades han till filosofie magister, den 11 december 1719. Vad Petrus sedan ägnade sig åt är obekant, men kanske hankade han sig fram utomlands. Sommaren 1721 vistades han dock i hemstaden Lund, för vid faderns bouppteckning den 2 maj detta år finns ingen notering om någon utlandsvistelse. Däremot kan man läsa att Petrus var skyldig sin far 100 daler silvermynt enligt en obligation daterad 19 september 1719 samt att det i föräldrahemmet fanns ”1. Jern kakellugn med wattnbruns form wärd 14 dahler som står uti kammaren, anslagen till en lijksteen öfwer föräldrarnes graf, hwilken steen sonen magister Annæus lofwar skaffa och låta uthugga”. Om Petrus höll sitt löfte förtäljer inte handlingarna, och kort efter bouppteckningen reste han utrikes där han stannade i flera år. Antagligen uppehöll han sig i Tyskland eller Danmark, en

längre tid ska han i varje fall ha vistats i Köbenhavn och 1727 bodde han i Saxkøbing på Lolland. I egenskap av ”dansk Skoleholder” hjälpte han stadens klockare vid katekesförhören med landsbygdens barn och ungdomar, men prästerskapet uppskattade tydligen inte att de danska barnen undervisades av en svensk lärare så inom kort lämnade Petrus Saxkøbing och återvände till Skåne.

Kanske berodde återkomsten delvis även på att Petrus gick i giftastankar. Den utvalda var hans kusin Catharina Nilsson (1696-1759), morbrodern Nils Nilsson murmästares dotter, men eftersom ett sådant äktenskap krävde kunglig dispens fick han vända sig till Fredrik I. Brevet han skrev till kungen, daterat Lund den 25 augusti 1727, strålar av undersåtlig underdånighet och det är ingen tvekan om att han verkligen ville ingå äktenskap med sin älskade kusin:

”Stormächtige Allernådigste Konung!!!

Såsom iag i det heliga trefaldighetz namn är sinnad, icke af någon kiötzlig lust, utan uthi dygd och ärbarhet, at inträda uthi äktenskap med et mit syskone barn wed namn Catharina Nils datter; hwarföre iag allerunderdånigst nedfalder för Eders Kongl. Maj:ttz höga thron, det mig den Höga Kongl. nåd wijses, få Eders Kongl. Maj:ttz nådiga tilstädielse med bemälte mit syskone barn et christeligt och kärligt äktenskap uthi dygd och ärbarhet at inträda, hwilket iag uthi Eders Kongl. Maj:ttz höga nåd hemställer, som städze skal hafwa Eders Kongl. Maj:tt med hela det Kongl. huus i mina böner til Gud om et önskeligt och långwarigt lif och sundhet, Eders Kongl. Maj:tt sielf til god prosperitet och priseligt odödeligt och högst berömmeligt namn, hos nu lefwande och alla effterkommande länder och rijke till floer och framgång, de fattige och supplicerande til tröst och hugswalelse, afwaktande en Nädig tilstädielse och bönhörelse, som med allerödmuikast zele lefwer

Stormächtige Allernådigste Konung
Eders Kongl. Maj:ttz
allerunderdån tropliktigste
förbediare

Petrus Annæus
Philos: Magist:”.

Brevet lästes upp den 13 september i råds-kammaren i Stockholm, där rådet i konungens frånvaro utan omsvep beviljade ansökan varpå riksrådet Johan August Meijerfelt vände på Petrus’ brev, skrev på framsidan att ”Kongl. Maj:t will till denna underdånige ansökning gifwa sitt nådige bijfall, at Supplicanten Annæus må ächta deß Syskonbarn Catharina Nilsson, så wijda de sitt till tänkta Echtenskap i dygd och ärbarhet begynt, och dem derwid inga andra hinder i wägen ligga”,

Riksrådet och generalguvernören, greve Johan August Meijerfelt (1664-1749); kopparstick i Svenskt Pantheon (1906)

och sände tillbaka skrivelsen till Lunds domkapitel. De båda kusinerna kunde nu alltså utan hinder ingå äktenskap, men exakt när och var detta skedde är ännu okänt eftersom någon vigselnotis inte har påträffats.

Det är inte heller känt var paret bodde vid denna tid, men 1728 började Petrus umgås med tanken på att utvandra till Amerika för att bli präst. En emigrant i början av 1700-talet låter kanske otroligt, men vid denna tid fanns goda förutsättningar för att bosätta sig i Nordamerika – åtminstone i den forna svenska kolonin Nya Sverige, belägen där staten Pennsylvania ligger idag. Kolonin grundades redan 1638 men övergick 1655 till holländarna, för att kort därefter hamna under engelskt flagg. De svenska områdena förblev trots detta i princip intakta, och både samhällsordning och kyrkliga förhållanden fortsatt svenska. Detta höll i sig från starten, och så sent som på 1720-talet skriver biskopen Jesper Swedberg i sin *America illuminata* att ”Ehuru väl de ifrå den tiden äro märkeligen förökta och vistas ibland margfaldigt folk av allahanda tungomål, gudskyrdan och hemseder, så behålla de dock sitt fäderneslands språk, seder och sinnes uppriktighet och gudskyrdan och den försvara”. Minskade förbindelser med moderlandet ledde dock till att kolonins befolkning mot slutet av 1680-talet saknade både präster och nödvändiga svenska böcker, men det skulle snart ändras tack vare den nyssnämnde biskopen.

Fortsättning på denna artikel följer i nästa nummer av Lundagenealogen.

Program hösten 2016.

Måndagen den 12 september kl. 19.00. "Bland Månglerskor, Nipperhandlerskor och klädmakare i Lund". Föredrag av Elisabeth Reuterswärd.

Lokal: Träffpunkt Laurentiigatan 18 (till vänster in på gården).

Lördagen den 15 oktober kl. 10.00 – 16.00. Skånes Hembygdsförbund.

Skånska bokmässan 2016. Tema: Hembygdsböcker och bokutgivning. Mässa, mingel och seminarier. Vår förening finns i cafeterian med försäljning av bl.a. våra CD-skivor.

Lokal: Arkivcentrum syd, Porfyrvägen 20, Lund.

Utförligare program kommer med Nyhetsbrevet.

Lördagen den 12 november kl. 10.00 – 15.00. Arkivens dag. Årets tema är "Välkommen hem". Temat handlar bland annat om bostadsplanering, inredning, migration och hembygd. Öppet hus på Arkivcentrum Syd med bl.a. föredrag och utställningar. Lunds släktforskarförening ansvarar för kaffeserveringen. Vi kommer även att ha försäljning av föreningens CD-skivor m.m. Mer information om föredragen skickar vi ut med Nyhetsbrevet.

Måndagen den 5 december kl. 19.00. Medlemskväll – Rådgivningskväll. En kväll då vi utbyter erfarenheter och resultat av vår forskning. Har du t.ex. kört fast eller har problem med att läsa gammal text? Förhoppningen är att vi kan hjälpas åt med lösningen. Till vår hjälp har vi CD-skivor och föreningens material. Det behöver inte bara vara svårigheter. Kanske upptäcker några att de är släkt med varandra. Släktforskning har fullt med överraskningar. Under kvällen kommer också bibliotekarie Helena Berntsson-Holmström att berätta om vad Stadsbiblioteket i Lund kan erbjuda släktforskaren. Det kommer även att finnas möjlighet till att inhandla CD-skivor, utgivna av vår förening och Sveriges Släktforskarförbund (kontant betalning).

Julkaffe.

Lokal: Träffpunkt Laurentiigatan 18 (till vänster in på gården).

På **Arkivcentrum Syd, Porfyrvägen 20, Lund**, håller vår expedition, tillsammans med SGF, öppet torsdagar mellan kl. 09.00 – 12.00. Här kan du besöka SGF:s referensbibliotek, köpa böcker och CD-skivor. Hjälp i din släktforskning kan du få av våra medlemmar, som tjänstgör som *jourhavande släktforskare*, helgfria onsdagar (fm, em), torsdagar (fm) och fredagar (fm). Den 1 september och den 6 oktober har föreningen två av våra *jourhavande släktforskare* på Stadsbiblioteket i Lund mellan kl. 16.00 – 18.00,

Välkomna